

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича педагогічна практика

Компонента освітньої програми – обов'язкова (8 семестр – 6 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Українська мова та література
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Максим'юк Оксана Василівна, к. філол. н., доцент кафедри сучасної української мови https://scholar.google.com.ua/citations?user=jGASEwYAAAAJ&hl=uk&oi=ao https://cutt.ly/v9rBVz5
Контактний тел.	+380505589157
E-mail:	o.maksymiuk@chnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: середа 14:30 – 15:30; онлайн-консультації за попередньою домовленістю.

АНОТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Практика студентів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки майбутнього вчителя української мови та літератури й спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддям праці в галузі їхньої майбутньої спеціальності (українська мова та література), визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (035 Філологія). Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОР «Бакалавр». Студенти проходять практику з відривом від навчального процесу – 4 тижні у 8-му семестрі. Практика відбувається в закладах загальної середньої освіти, які визначені базами практики відповідно до Угоди про співпрацю між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та Департаментом освіти й науки Чернівецької міської ради.

Мета навчальної дисципліни: забезпечити студентам фундаментальну теоретичну й практичну підготовку для набуття здатності виконувати професійні завдання і обов'язки науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі української філології, педагогіки та методики середньої освіти; набуття здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності; можливість продовження навчання за програмою магістра; а також сформувати у студентів необхідні вміння та навички навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти на основі здобутих знань з усіх філологічних та гуманітарних дисциплін.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Термін	Навчальні елементи
1-й тиждень (підготовчий етап)	– участь у Настановній конференції з організації практики; - ознайомлення з Положенням про виробничу (педагогічну) практику; - знайомство з педагогічним складом колективу; – ознайомлення з нормативними документами закладу загальної середньої освіти, де організовано виробничу (педагогічну) практику; – складання під керівництвом учителя та керівника практики індивідуального плану роботи на час проходження практики; – ознайомлення з матеріальною базою місця практики; - ознайомлення з чинною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів (Українська мова та література 5-9 класи); – ознайомлення з календарно-тематичним планування уроків української мови та літератури, а також планів позакласної роботи; – спостереження за роботою досвідчених учителів ЗЗСО, за структурою та типологією їхніх уроків, за технологією підготовки і проведення уроків різних типів; - ознайомлення з планами гурткової та факультативної роботи в ЗЗСО; - спостереження за методикою застосування сучасних методів та прийомів навчання української мови та літератури на аспектних уроках та уроках розвитку зв'язного мовлення; – спостереження за роботою учнів на уроках із української мови та літератури, визначення психологічних чинників, що впливають на процес їх навчання; - вивчення матеріалу про специфіку роботи учителя з учнями з особливими потребами (врахування елементів <i>інклюзії</i>).
2–3-й тижні (організаційно-діяльнісний)	– проходження діяльнісного етапу педагогічної практики у закладі згідно з індивідуальним планом; – підготовка та проведення всіх уроків української мови та літератури за розкладом учителя; – підбір дидактичних матеріалів до проведення залікових уроків з української мови та літератури; – застосування сучасних методів і прийомів навчання на уроках української мови та літератури; - підготовка і проведення уроків із застосуванням ІКТ; – робота над розв'язанням актуальної науково-методичної проблеми, що має безпосередній стосунок до теми курсової роботи; - складання плану та проведення гурткового заняття для учнів 5-9 класів (за вибором); – взаємовідвідування занять і позааудиторних заходів, підготовлених іншими студентами-практикантами; - здійснення аналізу уроків;

	- складання сценарію та проведення позакласного заходу у 5-9 класах (за вибором) та його аналіз; - спостереження за класом, в якому виконував обов'язки класного керівника та написання психолого-педагогічної характеристики класу; - спостереження за поведінкою та навчанням учнів на уроках та написання психолого-педагогічної характеристики учня; - добір завдань для самостійної та індивідуальної роботи з української мови та літератури для учнів з особливими потребами; - проведення щотижневої години класного керівника; - участь у нарадах, педрадах та батьківських зборах; - проведення виховної бесіди профорієнтаційного спрямування зі студентами.
4-й тиждень і 1-й тиждень після практики (підсумковий етап)	- проведення залікових уроків з української мови та літератури та їх аналіз; - проведення та перевірка самостійних робіт учнів; - підготовка звітних матеріалів за підсумками виробничої педагогічної практики; - підготовка та подання звітної документації керівникові практики для оцінювання; - захист матеріалів педагогічної практики на підсумковій конференції або засіданні „круглого столу” на філологічному факультеті або кафедрі.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра в процесі виробничої педагогічної практики застосовуються методи, методики та технології: індукція, дедукція, аналіз, синтез; описовий, порівняльно-історичний, зіставний, структурний методи, біографічний, культурно-історичний, компаративний, структуралістський, психоаналітичний, типологічний методи та ін. – у процесі аналізу тексту художнього твору; методи навчання української мови та літератури; освітні технології та методики формування предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії учасників освітнього процесу.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

Накопичення рейтингових балів у межах виконання програми практики:

- відвідування (очне / дистанційне) закладів загальної середньої освіти;
- активність під час проходження практики;
- якість підготовки звітних матеріалів практики;
- належне виконання завдань практики на засадах академічної доброчесності;
- захист результатів педагогічної практики.

Оцінювання ведення письмових спостережень урахує:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- упевненість, аргументованість та емоційність;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);

- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Оцінювання самотійних та індивідуальних завдань ураховує:

- вчасність виконання завдання;
- обсяг і якість виконання завдання;
- академічну доброчесність (самотійне виконання);
- творчий підхід та ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумковий контроль: захист (іспит) здійснюється в режимі захисту педагогічної практики з використанням звітної документації.

Оцінювання результатів захисту враховує:

- повноту розкриття питання;
- логіку й аргументованість викладу;
- культуру мовлення;
- аналітичні міркування уміння порівнювати, робити висновки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальна кількість балів, яку студент може отримати в процесі проходження педагогічної практики, складає **100 балів**, з яких:

№ п/п	Показники оцінювання	Макс. кіл-ть балів
I. НАВЧАЛЬНА РОБОТА	Планування та рівень проведення уроків української мови.	20
	Планування та рівень проведення уроків української літератури.	20
	Організація і проведення виховного заходу з фаху.	10
II. МЕТОДИЧНА РОБОТА	Надання методичної допомоги вчителю.	10
	Підготовка та аналіз / самоаналіз проведених залікових уроків з української мови та української літератури..	10
III. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИХОВНА РОБОТА	Проведення виховних заходів різного типу.	5
	Профорієнтаційна робота студента.	5
IV. ПІДСУМКИ ПРАКТИКИ	Оформлення звітної документації.	5
	Трудова дисципліна.	5
	Участь у роботі підсумкової конференції за результатами практики.	10
	Максимальна кількість балів за 100-бальною шкалою, ECTS, за національною шкалою	100

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти оцінюються відповідно до ЄКТС та національної шкали. Проведені уроки української мови, української літератури, проведений позакласний захід чи виховний захід із педагогіки під час виробничої (педагогічної) практики в ЗЗСО, оцінюються за такими критеріями:

оцінка «відмінно» (90–100 балів, А) ставиться за сумлінне виконання програми проходження виробничої педагогічної практики з української мови і літератури

студентам, які:

- одержали інструктаж на настановній конференції;
- вчасно прибули до виробничої бази практики;
- сумлінно виконували обов'язки студентів-практикантів;
- проводили уроки на високому науково-методичному рівні;
- більшість занять оцінені на «відмінно»;
- продемонстрували вміння працювати з мовним та літературознавчим матеріалом в умовах Нової української школи;
- апробували раціональні форми роботи на уроках;
- застосовували ефективні методи і прийоми роботи на уроках та практичних заняттях зі студентами;
- у першій половині практики в присутності одного з методистів провели заліковий захід із фаху на високому організаційному та методичному рівні;
- відвідали та обговорили виховні заходи інших студентів-практикантів;
- вивчили учнівський колектив;
- ознайомилися з досвідом роботи вчителів-словесників навчального закладу;
- якісно підготували та вчасно подали на перевірку звітну документацію з педпрактики;
- на високому методичному рівні провели профорієнтаційну роботу.

Оцінка «добре» (80–90 балів, В) ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які:

- сумлінно виконували обов'язки студентів-практикантів;
- одержали інструктаж на настановній конференції;
- вчасно прибули до виробничої бази практики;
- проводили уроки та заняття у ЗЗСО на достатньому науково-методичному рівні;
- більшість уроків оцінені вчителями та методистами на «добре»;
- намагалися апробувати раціональні форми роботи на уроках української мови і літератури;
- застосовували ефективні методи і прийоми роботи на уроках української мови і літератури;
- у присутності одного з методистів провели заліковий мовно-літературний захід профорієнтаційного спрямування у ЗЗСО;
- відвідали та обговорили виховні заходи інших студентів-практикантів;
- вивчили учнівський та студентський колективи;
- ознайомилися з досвідом роботи кращих учителів-словесників навчального закладу;
- на належному методичному рівні провели профорієнтаційну роботу в ЗЗСО.

Оцінка «добре» (70–79 балів, С) ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які:

- належно виконували обов'язки студентів-практикантів;
- одержали інструктаж на настановній конференції;
- вчасно прибули до виробничої бази практики;
- проводили уроки та заняття в ЗЗСО на достатньому науково-методичному рівні;
- більшість уроків оцінені вчителями та методистами на «добре»;
- намагалися апробувати раціональні форми роботи на уроках української мови і літератури;
- застосовували різноманітні методи і прийоми роботи на уроках української мови і літератури;
- у присутності одного з методистів провели заліковий мовно-літературний захід профорієнтаційного спрямування у ЗЗСО;
- відвідали виховні заходи інших студентів-практикантів;

- вивчили учнівський колектив;
- провели профорієнтаційну роботу в ЗЗСО;
- мали незначні зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з педпрактики.

Оцінка «задовільно» (60–69 балів, Д) ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які:

- виконували обов'язки студентів-практикантів із зауваженнями;
- присутність у навчальному закладі була епізодичною;
- проводили уроки на низькому науково-методичному рівні;
- більшість занять оцінені вчителями та методистами на «задовільно»;
- продемонстрували слабкі вміння працювати з мовознавчим матеріалом та текстом художнього твору;
- епізодично використовували різноманітні форми роботи на уроках мови та літератури;
- провели заліковий позакласний захід із української мови та літератури на низькому організаційному рівні;
- ігнорували взаємовідвідування;
- недостатньо вивчили учнівський колектив;
- були відсутніми на настановній та підсумковій конференціях;
- продемонстрували низький рівень сформованості професійно-педагогічних умінь;
- мають суттєві зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з педпрактики.

Оцінка «задовільно» (50–59 балів, Е) ставиться за виконання програми проходження педагогічної практики студентам, які:

- виконували обов'язки студентів-практикантів із зауваженнями;
- присутність у навчальному закладі була епізодичною (у дні проведення уроків);
- проводили уроки на низькому науково-методичному рівні;
- більшість занять оцінені вчителями та методистами на «задовільно»;
- продемонстрували слабкі вміння працювати з мовознавчим матеріалом та текстом художнього твору;
- епізодично використовували різноманітні форми роботи на уроках мови та літератури;
- провели заліковий позакласний захід із української мови та літератури на низькому організаційному та методичному рівні;
- ігнорували взаємовідвідування;
- недостатньо вивчили учнівський колектив;
- були відсутніми на настановній та підсумковій конференціях;
- продемонстрували низький рівень сформованості професійно-педагогічних умінь;
- мають суттєві зауваження щодо якісного оформлення та подання на перевірку звітної документації з педпрактики.

Педагогічна практика **оцінюється «незадовільно» (35–49 балів, FX)**, якщо студент не виконав програми педагогічної практики. При отриманні незадовільної оцінки за практику студент зобов'язаний пройти її повторно у визначений керівником і вільний від занять в університеті час.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму педпрактики з поважних причин, має право на проходження практики повторно. При повторному невиконанні завдань практики студент може бути відрахований із закладу вищої освіти.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/>

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бузинська В. Є., Горбачевська І. І. Педагогічна практика : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. університет, 2013. 160 с.
2. Наскрізна педагогічна практика : навчально-методичний посібник: вид. 3-тє доп. і перероб. / за наук. ред. А. А. Сбруєвої. Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2019. 336 с.
3. Остапенко Н., Симоненко Т., Руденко В. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2016. 248 с.
4. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Фенікс, 2008. 288 с.
5. Семенов О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018. 224 с.
6. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі : [монографія]. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.
7. Шуляр В. Сучасний урок української літератури : монографія . Миколаїв : Іліон, 2014. 553 с.
8. <http://subject.com.ua/lesson/mova/>
9. <http://gorodenok.com/конспекти-уроків/>
10. https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/http://getalosveta.blogspot.com/p/blog-page_40.html
11. http://ukrmogim.blogspot.com/p/blog-page_9409.html
12. http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page_55.html

13. http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/
14. <https://academia.in.ua/?q=content/шкільні-підручники-з-української-мови>
<http://ukrlitera.ru/index.php/ukr-mova-ta-literatura/kalplanukr>
15. http://nico-ukr.at.ua/news/kalendarni_plani/1-0-3
16. http://osvita.ua/school/lessons_summary/mova/
17. [www. mon. gov. ua](http://www.mon.gov.ua)
18. www.imzo.gov.ua
19. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
20. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>
21. Енциклопедія української літератури: <http://www.proza.cjm.ua>
22. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Виробнича педагогічна практика» висвітлена в робочій програмі навчальної дисципліни

https://media.chnu.edu.ua/media/m5faqwr0/rp_vyrobnycha-pedpraktyka-fil.pdf?_gl=1*3vx5me*_ga*MTUxNDI3OTUwNC4xNzE1MzI0Nzg1*_ga_Q6273NZQ6Z*czE3ODk3MjI1NTYkbzE2MSRnMSR0MTc4OTcyNjI3OCRqNDgkbDAkaDA